

„Montenegró készen áll majd az EU-tagságra még 2025 előtt”

Interjú öexc. Aleksandar Moštrokollal, Montenegró magyarországi nagykövetével

“Montenegro Will Be Ready for the EU Membership Before 2025”

Interview with H.E. Aleksandar Moštrokol, Ambassador of Montenegro to Hungary

■ Nagykövet úr, hogyan értékeli Montenegró és Magyarország kétoldalú kapcsolatait?

– Montenegró és Magyarország kétoldalú kapcsolataira a hagyományosan jó viszonyunk történelmi kontextusában kell tekinteni. Magyarország az elsők között volt, aki elismerte Montenegrót független államnak, a függetlenség helyreállítása után és nem sokkal később felvette hazánkkal a diplomáciai kapcsolatot. Országaink baráti viszonyt ápolnak, és stratégiai partnerség köt minket össze, ami a demokratikus értékek és a modern világ normáinak igenlésében gyökerezik. Közös az érdeklődés az integrációs folyamatok iránt és az intenzív befektetések terén. Megértéssel fordulva felénk Magyarország erőteljesen és folyamatosan segíti Montenegrót külpolitikai céljai elérésében, mint például a NATO-csatlakozás, vagy az EU-tagállammá válás. Mivel Magyarország volt Montenegró NATO-kapcsolati nagyköv-

vetsége, nagyra értékeljük országuk hathatós támogatását hazánk teljes jogú tagállamként a NATO-hoz való csatlakozásának folyamatában.

■ Véleménye szerint milyen területeken lehetne erősíteni az együttműködésüket?

– Magyarország jelenleg Montenegró egyik vezető befektetője, különösen a bank-szektorban, és további érdeklődést mutat befektetési portfóliója kibővítésében több területen is. A 2017 áprilisától működő közvetlen repülőjárat Budapest és Podgorica között új perspektívákat nyitott, különösen a gazdasági kötélekek fejlesztésére. Talán kidolgozhatunk valamilyen módot arra, hogy minél több montenegrói terméket, például a borainkat ismertté tegyünk a magyar piacon. Úgy gondolom, hogy egyedülálló

turisztikai kínálatunk is vonzó lehet a magyarok számára.

■ Az első év után, amit budapesti posztján töltött, milyen célokat tűzött ki megbiztatása további időszakára?

– Számos tervem van több területen is. Szerintem a diplomácia kifinomult munka azzal a céllal, hogy megvalósítsam az általam képviselt ország álmait és céljait. Szeretném tovább erősíteni a modern, dinamikus, hatékony és gyümölcsöző diplomáciai tevékenységet minden téren, így a magyaroknak több lehetősége nyílik arra, hogy megismerjék azt a gazdag kulturális és történelmi örökséget, ami Montenegrót olyan különlegessé teszi, és ami-re nagyon büszkék vagyunk. Azt is szeretném, ha népem többet tudna Magyarországról és kivételes értékeiről, gazdag kultúrájáról és történelméről, valamint a minden téren felismerhető egyediségről.

■ Your Excellency, how do You assess the bilateral relations between Montenegro and Hungary?

– Bilateral relations between Montenegro and Hungary should be considered in the historical context of our traditionally good relations. Hungary was among the first countries that recognized Montenegro as an independent state, after the renewal of the independence, and established diplomatic relations with our country shortly afterwards. Our two countries nourish friendly ties and have a strategic partnership rooted in the affirmation of democratic values and the standards of the modern world. There are common interests in the integration processes and the intensive investment activities. With great understanding, Hungary strongly and continually helps Montenegro to reach its foreign policy goals such as joining NATO and becoming a member of the EU. As Hungary was Montenegro's NATO contact embassy, we appreciate Hungary's great contribution in Montenegro's process of joining NATO as a full member.

■ In what areas do You think we should enhance the cooperation?

– Hungary is currently among the leading investors in Montenegro, especially in the banking sector and permanently interested in expanding its investment portfolio in different areas. Direct flights between Budapest and Podgorica from April 2017 opened new perspectives especially for the development of economic ties. Perhaps we could work on finding a way for Montenegrin products such as wine to become recognized on the Hungarian market. I believe that our unique tourism offers could be attractive for Hungarians.

■ After the first year of Your posting in Budapest what aims did You set for the rest of Your tenure?

– I have a great number of plans for various fields. I consider diplomacy as a refined work with the goal of realizing dreams and ambitions of the country I represent. I want to further enhance the modern, dy-

■ Mik Montenegro fő gazdasági erőforrásai?

– Amióta önálló állam lettünk, Montenegro vonzó befektetési célpontként tartják számon. Az ország stabilitása, valamint elkötelezettsége az európai és euroatlanti integráció iránt csak javított a befektetési minőségén. Hazám komparatív előnyeit, mint például egyedi elhelyezkedése és az érintetlen természet, a turizmus, a mezőgazdaság és az organikus termékek, a kormány kidolgozott stratégiáin keresztül érvényesítik. Montenegro gazdasága egyre nagyobb arányban növekszik annak eredményeként, hogy még több munkát fektetnek a közlekedési infrastruktúra projektekbe, csakúgy, mint a turizmusba és az energiaszektorba. 2017 első két negyedében a gazdaság 3,2 és 5,1 százalékkal nőtt, tehát a GDP növekedése az első fél évben 4,2% volt. Emellett a költségvetési hiány, valamint az államadósság szankcionálási intézkedései a 2017–2021 közötti időszakra, és a pénzügyi stratégia a 2017–2020 közötti időben pozitív hatást mutat. Montenegro kedvező helyzete okán optimizmussal tekintek a jelenlegi gazdasági helyzetre és a kilátásokra. Az Információs Társadalom Fejlesztés kormányunk egyik prioritása.

■ 2017 júniusában Montenegro lett a NATO 29. tagállama. Mit jelent a tagság a balkáni régióra nézve?

– Montenegro úgy tekint NATO-tagságára, mint garanciára biztonságát és kilátásait illetően, de úgy is, mint a teljes régió stabilitását elősegítő tényezőre. Fontos megjegyezni, hogy a közelmúlt tragikus balkáni történelmében Montenegro sikeresen elkerülte a háborút, és megőrizni multikulturális és többvallású társadalmát úgy, hogy csupán meglévő értékeire és a párbeszédre támaszkodott. A mi országunk megérti a Nyugat-Balkán specifikumát és problémáit minden gazdagságával, esélyével, kockázatával és kihívásával együtt. A NATO-közösség hiteles tagállamaként, ez teszi pozícionkat különlegessé, de felelősségteljesebbé is. Az Európai Unió kívül a NATO jelenti az egyedüli garanciát a nyugat-balkáni régió hosszú távú stabilitására és prosperitására. Montenegro elkötelezett a regionális és globális béke és stabilitás mellett, és különösképpen támogatja a még aktívabb szövetséget a Nyugat-Balkánnal, szem előtt tartva a régió stratégiai jelentőségét az európai és euroatlanti zóna stabilitása szempontjából. Montenegro támogatja a nyitott ajtó politikáját, különös tekintettel a nyugat-balkáni aspirációkra, és a további bővítés szószólója is lesz.

dynamic, efficient and fruitful diplomatic activity in all areas, so that the Hungarian people can have more opportunities to become familiar with the rich cultural and historical heritage, all that make Montenegro special and that we are immensely proud of. I also want my people to expand their knowledge of Hungary and its exceptional values, rich culture and history and uniqueness in all areas.

■ What are the major economic resources of Montenegro?

– Since becoming a sovereign state, Montenegro has been recognized as an attractive destination for investors. The stability within the country and its commitment to European and Euro-Atlantic integrations has only made its investment rating stronger. The country's comparative advantages such as its unique position and untouched nature, tourism, agriculture and organic production are being valorized through the Government's designed strategies. Montenegrin economy is growing at an increasing rate, by more work being done on the realization of the traffic infrastructure projects, as well as on the projects in tourism and energy. In the first two quarters of 2017, the economy grew at 3.2 and 5.1 %, so the increase of the GDP for the first half of the year was 4.2 %. Also, the budget deficit and public debt sanctions measures for the 2017-2021 period and the fiscal strategy 2017-2020 have positive effects. Because of this good position of Montenegro I look at the current economic climate and perspectives with optimism. Information Society Development is one of the priorities of the Government of Montenegro.

■ Montenegro became the 29th member of NATO in June 2017. What does its membership mean for the Balkan region?

– Montenegro sees its NATO membership as a guarantee of its safety and perspective, but also as its contribution to the stability of the entire region. It is important to note that in the recent tragic Balkan history, Montenegro has managed to avoid war, and it has succeeded in preserving its multicultural and multireligious society, using only its existing values and dialogue. We are a country that understands the specifics and problems of the Western Balkans with all of its richness, chances, risks and challenges. This makes our position as a credible member of the NATO community special, but also more responsible. NATO represents the

only guarantee for long term stability and prosperity of the Western Balkans region, apart from the EU. Montenegro is dedicated to regional and global peace and stability and it especially advocates for more active Alliance engagement in the Western Balkans, considering the strategic importance of the region for the stability of the European and Euro-Atlantic zone. Montenegro supports the open door policy, with special focus on the Western Balkans aspirants and will be an advocate for further enlargement.

■ What are the main challenges of the multicultural society of Montenegro?

– Montenegro is proud of its traditional multicultural harmony and coexistence that has been built for centuries and which we consider our exceptional value and capital. My country is an example of how to create and nurture multiculturalism in the Western Balkans region. The minorities played an important role in the Montenegrin independence referendum and thus preserved the unity of our multicultural society. I am certain that our multicultural strengths will be a special contribution to the community of European people.

■ When could Montenegro potentially join the EU, as the next phase of its Western integration?

– Montenegro has been diligently aligning its legislations, improving its institutions and preparing for EU membership for a long time. We see it not only as a duty but as a historical choice we decided to make. We are very encouraged in this approach by the particular dates which are marked as possible in the recently published EU Strategy for the Western Balkans. This gives more energy to the process and indicates that Montenegro will be substantially ready to become a member state even before 2025. As a diplomat, but also somewhat personally, I believe that by joining the EU, Montenegro will enrich the European family with things that make it special. For example, Montenegro had its own printing house only 40 years after Gutenberg invented the printing press. That printing house was destroyed and the lead letters were melted into bullets, so that Montenegro could preserve its freedom. We continue to implement reforms, and plan to start the process of closing the negotiating chapters and to gradually start the last phase of negotiations, and we are convinced that the EU will respect the individual efforts and results of the candidate countries in this process.

■ Melyek a legfőbb kihívások, amikkel Montenegró multikulturális társadalma szembesül?

– Országunk büszke a hagyományos multikulturális harmóniára és együttélésre, amit évszázadokon át épített, és amit kivételes értékünknek és tökének tekintünk. Hazám jó példa arra, hogyan lehet ápolni a multikulturális környezetet a nyugat-balkáni régióban. A kisebbségek fontos szerepet játszottak a montenegrói függetlenségi népszavazásban, és ezáltal megőrizték multikulturális társadalmunk egységét. Biztos vagyok abban, hogy multikulturális erősségeink különleges hozzájárulást jelentenek majd az európai népek közösségéhez.

■ Nyugati integrációja következő fázisaként mikor léphet be Montenegró az EU-ba?

– Montenegró szorgalmasan rendezi a jogszabályokat, fejleszti intézményeit és régóta készül az EU-ragságra. Nemcsak kötelességként tekintünk rá, hanem történelmi választásként, amiről mi döntöttünk. Nagymértékben ösztönöznek minket ebben a folyamatban azok a dátumok, amelyek felmerültek az EU nemrégiben kiadott nyugat-balkáni stratégiájában. Ez még több energiát ad az előrehala-

■ Tell us please about Your diplomatic carrier.

– My professional career and thus my life has been very diverse and I could not say diplomacy has been my sole career path. Diplomacy is my definite choice and with the belief in the decision of the ones that have chosen me and sent me here, the best and final. There are a number of roles in my work biography that I consider important because of the historical and political context that marked the recent history of Montenegro during the time in which I worked at those positions. I served as the General Secretary of the Ministry of Foreign Affairs for three terms, as an Ambassador I was a member of the Government's Coordinating team for Montenegro's accession to NATO and a part of a team of ambassadors in the Cabinet of the Minister of Foreign Affairs.

■ While living in Budapest with Your family, how do You spend Your leisure time?

– We spent the past year facing the challenges that moving to a new environment brings and adjusting to the dynamic life in Budapest. My wife, son and I discover new sides of this exciting city every

dáshoz, és jelzi, hogy Montenegró alapjában véve készen áll majd arra, hogy tagállam legyen még 2025 előtt. Diplomataként, de bizonyos értelemben magánemberként is úgy hiszem, hogy az EU-csatlakozással hazánk gazdagítani fogja az európai családot mindazzal, ami különlegessé teszi. Például Montenegrónak saját nyomdája volt mindössze 40 évvel azután, hogy Gutenberg feltalálta a nyomtatást. Később a nyomdát lerombolták, és az ólombetűkből puskagolyót öntöttek, hogy Montenegró megvéddesse szabadságát. Tovább folytatjuk a reformokat, és azt tervezzük, hogy elkezdjük lezárni a tárgyalási fejezeteket, majd fokozatosan elindítjuk a tárgyalások utolsó fázisát. Meg vagyunk győződve arról, hogy az EU értékelni fogja egyéni erőfeszítéseinket és eredményeinket a pályázó országok között.

■ Kérem, meséljen a diplomáciai pályafutásáról.

– A hivatásom, és így az életem is igen változatos volt, és nem állíthatom, hogy a diplomácia volt az egyetlen út a pályafutásomban. A diplomácia az én határozott választásom, és bízva azoknak a döntésében, akik engem választottak és ide küldtek, azt hiszem ez a legjobb, és végleges út. Szakmai önéletrajzomban számos olyan pozíció szerepel, amit fontosnak

tartok a politikai és történelmi kontextus miatt, amely meghatározta Montenegró történelmét a közelmúltban, amikor ezekben a pozíciókban dolgoztam. A külügyminisztérium főtákaraként szolgáltam három cikluson át, nagykövetként pedig a kormányban Montenegró NATO-csatlakozásának koordinációs csoportjában dolgoztam, valamint a nagykövetségi csapat tagja voltam a külügyminiszteri kabinetben.

■ A családjával Budapesten él. Hogyan tölti a szabadidejét?

– Az elmúlt évben megpróbáltunk megbirkózni azokkal a kihívásokkal, amelyek együtt járnak az új környezetbe való költözéssel és Budapest dinamikus életéhez való igazodással. A feleségem és a fiam nap mint nap új oldalát fedezi fel ennek az izgalmas városnak, ám idén azt tervezzük, hogy többet utazunk, és más részeibe is ellátogatunk ennek a gyönyörű országnak. Ami a hobbit illeti, ott teljes mértékben a feleségem a domináns, aki zenetanár, és szabadidejében szeret festeni, ékszereket és ruhákat készíteni. Mivel nagyon szeretem a kávé, igyekszem újabb helyeket találni a délutáni rituálémhoz. Néha elmegyek úszni, de leginkább Budapest varázslatos utcáin tett hosszú séták inspirálnak.

Popper Anna

day, but this year we plan to travel more and visit other regions of this beautiful country. When it comes to our hobbies, my wife is the one who completely dominates in this area, she is a music teacher and in her leisure time she likes to paint and create

jewellery and costumes. As a great coffee lover, I am focused on finding new spots for my afternoon ritual. I occasionally go swimming, but I especially get inspired on my usual long walks on the magical streets of Budapest.